MALTA

TRIBUNAL GHAL TALBIET ZGHAR

GUDIKATUR DR.
GRAZIELLA BEZZINA

Seduta tat-18 ta' Mejju, 2012

Talba Numru. 34/2010

Anthony Mercieca (ID: 772G)
Vs
Kunsill Lokali Zebbug Ghawdex u b'digriet tal-25 ta' Novembru 2010 gie kjamat fil-kawza Direttur Progetti u Zvilupp fil-Ministeru ghal Ghawdex

It-Tribunal,

Ra l-Avviz tat-talba li permezz tieghu l-attur iddikjara illi nhar id-disgha (9) ta' April tas-sena elfejn u ghaxra (2010) meta l-attur kien ghaddej bil-vettura tieghu tal-marka DAI 317 tal-marka Leyland mit-Triq maghrufa l-Wied ta' Marsalforn limiti Zebbug Ghawdex li jaqa fir-responsabilita' tal-Kunsill Lokali Zebbug Ghawdex, it-triq cediet bih bil-konsegwenza illi garrab diversi danni fuq il-vettura tieghu.

Illi dawn id-danni jammontaw ghal elf, hames mija u tlieta u hamsin Euro u erba' u tmenin centezmu. Peress illi ghal dan l-incident jahti l-konvenut illi kien il-Kunsill Lokali responsabbli mill-manteniment ta' din it-triq u li jidher bic-

car illi din it-triq kien ilu ma jsir manteniment fiha ghal zmien twil. Peress illi din it-triq fil-verita' kienet perikolanti u l-Kunsill Lokali konvenut ma ha l-ebda prekawzjoni dwar dan, l-anqas ghamel xi sinjali illi bih javverti lil pubbliku b'dan il-perikolu. Peress illi ghalhekk il-Kunsill Lokali konvenut huwa responsabbli ghal hlas ta' dawn id-danni.

Jghid ghalhekk il-konvenut ghaliex (1) ma ghandux jigi misjub responsabbli ghad-danni sofferti mill-attur fl-incident tad-disgha (9) ta' April tas-sena elfejn u ghaxra (2010) fit-triq maghrufa il-Wied ta' Marsalforn fil-limiti taz-Zebbug Ghawdex, fuq imsemmi u (2) ma ghandux jigi kkundannat ihallas id-danni kollha sofferti minn l-attur fl-ammont ta' elf hames mija u tlieta u hamsin Euro u erbgha u tmenin centezmu.

Bl-ispejjez kollha inkluzi dawk tal-ittra ufficjali ta' Gunju 2010 u bl-ingunzjoni ghas-subizzjoni.

Ra r-risposta tal-konvenut, li permezz taghha eccepixxa illi t-talbiet tar-rikorrenti huma nfondati fid-dritt u fil-fatt; In linea preliminari l-Kunsill jeccepixxi n-nuqqas ta' kompetenza rationae materia ta' dan it-Tribunal stante li skond l-Artiklu 1.2 (b) tar-Raba' Skeda tal-Kap. 387 tal-Ligijiet ta' Malta, din it-talba kellha ssir permezz ta' Arbitragg. Minghajr pregudizzju ghas-suespost, il-Kunsill mhux responsabbli ghad-danni sofferti mir-rikorrenti peress ili l-wied jew triq fl-ghelieqi fejn sehh l-incident huwa responsabilita' tal-Ministeru ta' Ghawdex u fil-fatt kien l-istess Ministeru li ghamel it-tiswijiet mhtiega wara li sehh l-incident in kwistjoni. Illi inoltre r-rikorrenti stess huwa responsabbli wkoll ghad-danni li sofra peress illi huwa kien qed juza bridge gewwa r-raba' intiz ghall-uzu mill-bdiewa biex jghaddi bit-trakkijiet tal-kostruzzjoni u dan minkejja li skond l-ammissjoni tieghu stess huwa kien jaf li kien hemm il-periklu u ghalhekk naqas milli juza d-diligenza tieghu.

Ra r-risposta tad-Direttur kjamat in kawza, li permezz taghha eccepixxa illi t-talbiet tar-rikorrenti huma infondati fil-fatt u fid-dritt; Illi kif johrog mix-xhieda f'din il-kawza r-rikorrenti huwa unikament responsabbli ghall-incident

mertu ta' din il-kawza stante li hu mhux bidwi u ma kellux is-setgha li jaghti mill-pont de quo u peress li hemmhekk ma kienx l-unika access u setgha facilment jghaddi minn triqat ohra li jipprovdu access ghall-istess post li r-rikorrenti kellu intenzjoni li jmur; Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost it-triq in kwistjoni mhix triq arterjali allura r-responsabilita' taghha taqa' esklussivament f'idejn il-Kunsill Lokali taz-Zebbug; Illi inoltre l-esponenti m'huwiex responsabbli ghad-danni sofferti mir-rikorrenti stante illi ai termini tal-Artikolu 33(1)(a) il-Kunsill Lokali huwa responsabbli illi jzommu fi stat ta' manutenzjoni tajba kull triq fil-lokalita' taghhom u ghalhekk stante li l-Kunsill Lokali taz-Zebbug naqas illi jaghmel dan fir-rigward tat-Triq Il-Wied ta' Marsalforn fiz-Zebbug Ghawdex huwa unikament responsabbli ghall-allegat incident.

Ra l-verbal tas-seduta tad-19 ta' Ottubru 2010, fejn il-Kunsill konvenut iddikjara li qed jirtira l-eccezzjoni tieghu dwar in-nuqqas ta' kompetenza ta' dan it-Tribunal sabiex jaqta' u jiddeciedi din il-kawza.

Ra r-rikors tal-attur datat 11 ta' Novembru 2010, u d-digriet tal-25 ta' Novembru 2010, li permezz tieghu gie kjamat in kawza d-Direttur Progetti u Zvilupp.

Semgha x-xhieda tal-partijiet, u ha konjizzjoni tad-dokumenti esebiti minnhom.

Semgha t-trattazzjoni.

Ra s-sentenza li nghatat fit-3 ta' Ottubru 2011, u liema decizjoni giet imhassra u rrevokata b'sentenza moghtija mill-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri) datata 21 ta' Marzu 2012.

Ikkunsidra,

Illi din l-azzjoni tittratta dwar danni subiti mill-attur fil-vettura proprjeta' tieghu, u cioe' vettura tal-marka Leyland bin-numru ta' registrazzjoni DAI 317, f'incident li sehh fid-9 ta' April 2010 fi Triq il-Wied, Marsalforn, limiti taz-Zebbug, meta parti minn triq, ossia pont, li kien ghaddej minn fuqu

l-attur, ceda u sfronda bih. Illi l-attur jiddikjara illi fil-waqt tal-incident hu kien gej lura minn razzett tat-tigieg, li jinsab fil-vicinanzi ta' dan il-pont u li huwa ta' certu Vincent Sultana, mghobbi b'xi materjal tal-kostruzzjoni, ossia terrapien, li l-istess attur kien mar sabiex jikkonsenjah f'dan ir-razzett, izda peress li ma kienx mehtieg, kien rega' telaq bih. Iddikjara wkoll illi hu, u l-haddiema tieghu, kienu wettqu madwar sitt (6) jew tmien (8) vjeggi bil-materjal f'dan ir-razzett, u li kull darba ghadda minn din l-istess rotta. Illi l-ammont li qed jintalab in forza ta' din l-azzjoni huwa fir-rigward tal-ispejjez li nkorra l-istess attur sabiex giet imsewwija l-hsara li garrab fit-truck proprjeta' tieghu, u dan kif jirrizulta mir-ricevuti li jinsabu a fol. 42 *et seq.* tal-atti.

Illi x-xhud Vincent Sultana kkonferma illi l-attur kien qed jikkonsenjalu xi materjal ghar-razzett tieghu, u qal li hu wkoll jghaddi bil-vetturi tieghu minn fuq il-pont in kwistjoni, kultant anke mghobbi bit-tigieg, u l-ghalf ghalihom. Jghid ukoll illi hemm toroq ohra minn fejn wiehed jista' jghaddi sabiex jasal ghar-razzett tieghu, u fil-fatt jghid ukoll illi llum il-gurnata m'ghadux jghaddi minn fuq dan il-pont sabiex jasal ghar-razzett tieghu; izda dan mhux minhabba l-fatt illi kien ceda l-pont, izda ghaliex bil-maltemp, it-triq fil-qrib tal-pont, kienet ingarret bil-maltemp.

Illi skond id-depozizzjoni li nghatat minn Joseph Portelli, Direttur fi hdan id-Dipartiment kjamat in kawza, ir-responsabilita' ghall-manutenzjoni tal-pont in kwistjoni – gialadarba dan mhux parti minn triq arterjali – taqa' taht il-mansjonijiet tal-Kunsill konvenut. Illi l-istess xhud iddikjara illi l-kostruzzjoni ta' kwalunkwe triq fil-Gzejjer Maltin taqa' taht il-mansjonijiet tal-Gvern Centrali, u l-awtoritajiet relattivi, filwaqt illi l-manutenzjoni tat-toroq kemm principali, kif ukoll sekondarji – hlief ghal dawk arterjali – u cioe' t-tiswija taghhom, taqa' taht il-mansjonijiet tal-Kunsill Lokali relattiv. Illi rrizulta wkoll illi x-xoghlijiet ta' tiswija fuq dan il-pont, b'segwitu tal-incident mertu ta' din il-kawza, sar mid-Dipartiment kjamat in kawza, izda dan mhux minhabba li hija kompetenza u responsabilita' ta' dan id-Dipartiment li jwettaq tali tiswija, izda minhabba ftehim li ntlahaq mal-Kunsill konvenut li ma

kellux il-mezzi sabiex iwettaq tali riparazzjoni meta giet mehtiega. Illi dan gie konfermat minn Anthony Cefai, li jokkupa l-kariga ta' Senior Technical Officer fi hdan id-Dipartiment tax-Xogholijiet Pubblici, li stqarr li ghalkemm il-manutenzjoni tal-pont ma kienx ir-responsabilita' tad-Dipartiment in kwistjoni, madanakollu, dan gie involut fuq rikjesta tal-Kunsill konvenut.

Illi dan gie konfermat u korroborat ulterjorment mill-Perit Angelo Portelli li ddikjara li tali xoghlijiet ta' riparazzjoni saru mid-Dipartiment kjamat in kawza, u dan bi qbil mal-Kunsilll konvenut, li gie addossat biss bir-responsabilita' illi jaghlaq din it-triq sakemm isiru t-tiswijiet. Illi minhabba l-urgenza tal-kaz, in kwantu s-sitwazzjoni kienet ta' periklu ghall-pubbliku in generali, ossia ghall-utenti ta' din it-triq, gie miftiehem illi x-xoghol ta' riparazzjoni jsir minnufih mid-Dipartiment in kwistjoni. Illi l-istess Perit iddikjara illi meta acceda fuq il-post, wara li sehh l-incident in kwistjoni, seta' jara illi l-pont ma kienx addattat sabiex jiflah ghall-piz ta' traffiku li jista' jghaddi minn fuqu. Madanakollu, in kontroezami ddikjara wkoll illi ma ghamel ebda verifiki dwar il-piz li kien jiflah ghalih dan il-pont qabel ma ceda. Iddikjara wkoll illi r-ragunijiet ghalfejn dan il-pont ceda setghu kienu diversi, fosthom illi seta' kien sar xoghol hazin meta nbena, inkella minhabba nuqqas ta' manutenzjoni, u anke minhabba s-semplici trapass taz-zmien. Madanakollu, jghid ukoll illi l-art tal-pont sfronda ghaliex kien gie mghobbi zzejjed fil-hin meta ceda, u ddikjara wkoll illi meta wasal fuq il-post sab it-truck tal-attur ghadu fuq il-post, u kien mghobbi b'materjal intiz ghall-kostruzzjoni. Qal ukoll illi nnota illi kien hemm parti mill-konkos tal-pont li kien ceda, li kellha x-xibka mikxufa.

Illi da parti tieghu, s-Sindku tal-Kunsill konvenut, Carmelo Saliba, iddikjara li huwa personalment ghamel uzu minn dan il-pont f'diversi okkazjonijiet, u dan fis-sens illi ghadda diversi drabi minn fuqu bil-vettura tieghu. Illi da parti tieghu qatt ma nnota li seta' kien hemm xi perikolu ghall-utenti ta' dan il-pont, u li seta' kellu bzonn xi manutenzjoni. Illi ghalkemm hemm sinjal ta' *no entry except for farmers* fit-triq li twassal ghal dan il-pont, madanakollu jghid ukoll illi ma kien hemm ebda sinjal illi

kien jindika illi vetturi ta' certu daqs jew piz ma kellhomx jghaddu minn fuq dan il-pont, u jkompli sabiex jghid illi lanqas ma huwa fil-kompetenza tal-Kunsill konvenut li jistabilixxi u jimponi tali limitazzjonijiet.

Ikkunsidra,

Illi permezz ta' din l-azzjoni l-attur qed jitlob illi l-konvenut u / jew il-kjamati in kawza ghandhom jigu ritenuti responsabbli ghal hsara li l-istess attur garrab fil-vettura tieghu meta pont li kien ghaddej minn fuq l-istess konvenut bit-truck tieghu, ceda bih. Illi da parti tieghu l-Kunsill konvenut isostni illi mhux il-legittimu kontradittur, ghaliex il-manutenzjoni ta' dan il-pont ma taqax fil-mansjonijiet tieghu, izda tad-Dipartiment kjamat fil-kawza, oltre illi l-attur ma jistax jaddossa r-responsabilita' ghal dan l-incident ghal fuq il-Kunsill konvenut, ghaliex l-istess attur ma setax jghaddi minn fuq dan il-pont, peress illi l-uzu tieghu huwa ristrett ghall-bdiewa li ghandhom ir-raba' u l-eghlieqi f'dawn l-inhawi. Illi da parti tieghu d-Direttur kjamat in kawza wkoll issolleva l-eccezzjoni illi mhux il-legittimu kontradittur, stante illi l-istess kjamat in kawza huwa responsabbli biss ghall-manutenzjoni ta' toroq arterjali, u ghalhekk dan il-pont kien responsabbli minnu l-Kunsill konvenut, oltre illi eccepixxa wkoll illi l-attur ma kellu ebda dritt li jghaddi minn din it-triq peress illi l-access ghaliha kien ristrett ghall-bdiewa.

Illi fid-dawl tal-eccezzjonijiet li gew sollevati, jehtieg illi jigi stabbilit l-ewwel u qabel kollox jekk kienx l-istess attur li wassal sabiex sehh l-incident mertu ta' din il-kawza, jew jekk kienx hemm xi kontributorjeta' da parti tieghu li wassal ghall-akkadut. Illi l-konvenut u l-kjamat in kawza qed isostnu illi dan l-incident sehh unikament tort u htija tal-attur ghaliex (i) kien ghaddej minn parti ta' triq li ma kienx awtorizzat li jghaddi minnha u (ii) illi filwaqt li kien ghaddej minn din it-triq bit-tghobbija in kwistjoni, hu kien qed jipperikola s-sitwazzjoni tieghu stess, ghaliex kien mghobbi wisq, u kellu janticipa jew jipprospetta illi l-pont ma kienx ser jiflah ghal dan il-piz esagerat.

Illi ghalkemm irrizulta sodisfacentement illi l-attur mhux bidwi, u kien qieghed f'dawn l-inhawi sabiex jikkonsenja materjal ta' kostruzzjoni f'razzett li jinsab fil-vicinanzi tal-pont in kwistjoni, dan l-istat ta' fatt mhux necessarjament iwassal lil dan it-Tribunal ghall-konkluzjoni illi l-attur huwa responsabbli ghall-incident li safa' involut fih, u li l-konvenut u l-kjamat in kawza, jew min minnhom, ghandhom jigu skolpati u rilaxxjati minn kull responsabilita'. Illi n-nuqqas da parti tal-attur - li kien jikkonsisti fil-fatt li ghadda minn parti ta' triq li l-access minnha kien ristrett ghal persuni li jezercitaw is-sengha tal-biedja f'dawk l-inhawi - jwassal ghal ksur u vjolazzjoni ta' regolament tat-traffiku, li min-natura taghha hija kontravenzjoni u li s-sanzjoni applikabbli ghaliha hija se mai l-applikazzjoni ta' *ammenda*. Illi ghalhekk tali ksur ta' regolament tat-traffiku ma jwassalx ghall-helsien mir-responsabiltajiet u dmirijiet li l-entita' responsabbli mis-sigurta' u manutenzjoni tat-triq ghandha fil-konfront tal-utenti ta' dik it-triq, jew pont f'dan il-kaz. Illi tali obbligu huwa, u jibqa', vinkolanti u jinkombi fuq tali entita' irrispettivament mill-infrazzjoni li wettaq l-attur. Illi li kieku l-entita' koncernata poggiet sinjali qrib ta' dan il-pont li jindikaw illi l-pont huwa perikolanti, u li ghalhekk vetturi ta' certu daqs u piz ma kellhomx jaghmlu uzu minn tali pont, allura tali responsabilita' kienet tigi addossata fuq l-utent tal-pont, illi minkejja l-fatt illi gie avzat bil-possibilita' tal-perikolu, xorta pproceda sabiex ghamel uzu minnu minkejja l-preavviz li nghata.

Illi fin-nuqqas ta' xi forma ta' prova li kien hemm senjaletika f'dan is-sens qrib tal-pont, u fin-nuqqas ta' prova li l-attur ghamel xi uzu improprju minn dan il-pont, it-Tribunal ma jistax jaqbel mat-tezi tal-konvenut u l-kjamat in kawza illi huwa l-istess attur li jahti ghal dan l-incident. Illi mid-deposizzjoni li nghatat mil-Perit Portelli jidher illi dan il-pont iggarraf bhala konsegwenza u assjem ta' diversi fatturi, inkluz illi ma saritlux il-manutenzjoni mehtiega. Dan irrizulta mill-istqarrija tal-istess Perit illi ddikjara li nnota li kien hemm parti mix-xibka fil-konkos li waqghet, li kienet mikxufa, u l-istess Perit stqarr illi l-parti ta' taht tal-pont probabilment kien ikun mgharraq fl-ilma meta taghmel ix-xita, li seta' wassal sabiex il-konkos

iddghajjef. Illi huwa pertinenti li ssir referenza wkoll, fil-fehma ta’ dan it-Tribunal, ghal dik il-parti tax-xhieda tal-istess Perit fejn stqarr illi llum il-gurnata b’konsegwenza tax-xoghlijiet ta’ riparazzjoni li saru mill-kjamat in kawza, dan il-pont jiflah ghal piz anke akbar minn dak li kien qed igorr l-attur meta l-pont iggarraf bih. Illi tali stqarrija twassal lil dan it-Tribunal ghall-konkluzzjoni illi kien hemm rikonoxximent u accettazzjoni, anke jekk forsi indiretta u b’mod tacitu mill-entita’ koncernata, illi l-pont kif kien kostruit, ma kienx addattat ghall-uzu li ghalih kien intiz u li seta’ kien ta’ perikolu ghall-utenti tieghu.

Illi jsegwi ghalhekk, illi kien jinkombi fuq l-entita’ responsabbli mill-manutenzjoni ta’ dan il-pont illi taccerta illi l-uzu ta’ dan il-pont ma jwassal qatt ghal possibilita’ ta’ perikolu ghall-utenti tieghu, irrispettivament minn jekk tali utenti kienux bdiewa, jew le.
Illi fid-dawl ta’ tali konkluzjoni, jonqos biss li jigi determinat min mill-partijiet, ossia l-konvenut u l-kjamat in kawza, kien responsabbli ghall-manutenzjoni ta’ dan il-pont, u li fid-dawl tal-fatt li naqas milli jonora tali obbligu, ghandu jigi ritenut responsabbli ghall-hsara li garrab l-attur fil-vettura proprjeta’ tieghu. Illi ma giex kontradett u kuntrarjat mill-Kunsill konvenut illi l-pont in kwistjoni jaqa’ taht ir-responsabilitajiet tieghu, u li kien hemm ftehim mad-Direttur kjamat in kawza li jwettaq ix-xoghlijiet ta’ riparazzjoni in segwitu ta’ dan l-incident, semplicement u unikament ghaliex il-Kunsill konvenut ma kellux il-mezzi sabiex jiffinanzja tali tiswija. Illi ghalhekk kien intlahaq akkordju bejniethom illi l-Kunsill konvenut kellu jinkorri l-ispiza sabiex jigi mwaqqaf u kkontrollat l-access ghall-pont sakemm isir ix-xoghol ta’ riparazzjoni, filwaqt illi d-Direttur kjamat in kawza jwettaq tali xoghol hu, u dan minhabba li s-sitwazzjoni ta’ perikolu kienet tirrikjedi illi t-tiswija ssir b’urgenza, u ghalhekk minnufih.

Illi fid-dawl ta’ tali kunsiderazzjonijiet, huwa l-Kunsill konvenut li ghandu jaghmel tajjeb ghad-danni sofferti mill-attur, u fin-nuqqas ta’ kontestazzjoni dwar il-*quantum* tad-danni reklamati mill-attur, it-Tribunal ser jghaddi sabiex jikkundanna lill-Kunsill konvenut ihallas lill-attur is-somma mitluba minnu in forza ta’ din l-azzjoni.

Ghaldaqstant, filwaqt illi t-Tribunal jilqa' l-eccezzjonijiet sollevati mill-kjamat in kawza Direttur Progetti u Zvilupp u jillibera lill-istess kjamat in kawza mill-osservanza tal-gudizzju, jghaddi sabiex jichad l-eccezzjonijiet sollevati mill-Kunsill konvenut, u ghalhekk jilqa' t-talba tal-attur limitatament fil-konfront tal-Kunsill konvenut, u jordna lill-istess Kunsill konvenut ihallas lill-attur is-somma ta' elf hames mija tlieta u hamsin Euro u erbgha u tmenin centezmu (€ 1,553.84).

L-ispejjez ta' din il-kawza, kemm dawk tal-attur kif ukoll tal-kjamat in kawza, ghandhom jigu sopportati mill-Kunsill konvenut.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------